

تحقیقی درباره جرم و مجرمین در طهران

مقدمه

شکی نیست که جرم ارتباط نزدیکی با عوامل اجتماعی دارد و انواع آن باطرز زندگی جامعه‌ها (شهرنشینی، روستانشینی، چادرنشینی) فرق می‌کند، و نیز خصوصیات جغرافیائی و فرهنگی و تمدنی اقوام و ملل مختلف هم در آن مؤثر است، و متعلق به گروه یا طبقه‌ای درنوع جرم و میزان آن تأثیر دارد و امر تربیتی اعم از رفتار پدر و مادر با کودک در خانواده و تأثیر معلم بر روی شاگرد در مدارس همگی در تبدیل يك انسان بی‌گناه بیک مجرم واقعی تأثیر دارند.

اما اینکه مجرم کیست و جرم به چه می‌گویند سؤال پیچیده است، چون جرم‌های هر جامعه‌ای با نظام اجتماعی آن جامعه بستگی دارد و تعریف جرم تعریف اجتماعی است و قوانین جامعه‌های مختلف هر کدام جرم را از جهت خویش تفسیر می‌کنند، و مجرم را به مجازات میرسانند.

از این جهت ممکن است نحوه رفتار و یا حرکتی در نظام اجتماعی خاصی پسندیده باشد، درحالیکه زمام داران نظام اجتماعی دیگر آن را محکوم کنند. گداهیک حق دارند و کدامیک باطل می‌گویند از حوصله این مقاله خارج است. درخاتمه باید گفت درباره نظریه‌های جامعه‌شناسی و روانشناسی جرم بهتر است به مقاله‌های زیر مراجعه شود!

سال	نام مجله	نام نویسنده
۱۳۳۴	مجله اندیشه و هنر شماره ۶	دکتر محمدعلی قوام زاده
۱۳۴۱	کتاب هفت‌شنبه شماره ۲۹ « « « «	دکتر شاپور راسخ
۱۳۴۱	ماهنامه فرهنگ شماره ۴	دکتر محمدعلی کاردان
۱۳۴۲	مسائل ایران شماره ۷	دکتر شاپور راسخ
۱۳۴۱	« « « « ۴	دکتر محمود صناعی

روش مطالعه

مطالعه حاضر دنباله تحقیقی است که در باره دارالتأدیپ تهران در تابستان سال گذشته بعمل آمده و امسال نیز در حال تکمیل آن، هستم. آمارهای این مطالعه از جداول آخر کتاب «بررسی جرائم زن در ایران» بقلم قدسیه حجازی (دیماه ۱۳۴۱ شمسی) بدست ما رسیده است و پس از بررسی

و منظم کردن آن اینک به نتایجی که نباید آنرا حتمی پنداشت رسیده ایم .
 آمارهای ضمیمه آخر کتاب مربوط به سالهای ۱۳۳۵ - ۱۳۳۴ -
 ۱۳۳۳ - ۱۳۳۲ و ۱۳۳۱ می باشد، و این آمارها توسط خانم قدسیه حجازی
 از دفاتر و پرونده های مجرمان دردادگستری استخراج گردیده است .

آمارهای سال ۱۳۳۴ و ۱۳۳۳ نتایج مطالعه ما را در سال ۱۳۳۵ تأیید
 میکند . در آمار سال ۱۳۳۲ آمار بی سواد و با سواد در جدول قید شده است
 و آمار سال ۱۳۳۱ بالکل ناقص میباشد ، و نیز باید گفت در میان آمارهای
 ضمیمه آخر کتاب با آمارهای بازداشت شدگان رقم هائی در باره محکومین
 دادگاهها میتوان یافت که بانظم جدول کتاب که از مدت بازداشت و نتیجه
 دادرسی سخن میگوید هماهنگ نیست ولی ما از آن استفاده کرده ایم .

بنابر آمار جدول (الف) بازداشت شدگان مرد در سال ۱۳۳۵ شمسی در
 حوزه قضائی تهران بالغ بر ۱۴۱۹۰ نفر بوده اند از این عده :

نخست - ۸۳۰ نفر (در حدود ۰/۶٪) ، مرتکبین بزه های مضر بمصالح
 عمومی بوده اند .

بزه های مضر بمصالح عمومی مشتمل بر ۹ فقره بوده که عبارت بوده از :

۱ - سکه قلب ۲ - جعل و تزویر ۳ - فرار محبوسین
 قانونی و اخفاء مقصرین ۴ - تعدیات مأمورین دولت نسبت بافراد
 ۵ - تمرد نسبت بمأمورین دولت ۶ - رشوه ۷ - اختلاس
 ۸ - اجتماع و مواضعه برای ارتکاب جرائم ۹ - قاچاق

دوم - ۱۵۰۸ نفر (در حدود ۰/۱۱٪) ، مرتکبین بزه های ضد
 اشخاص بوده اند :

بزه های ضد اشخاص مشتمل بر ۷ فقره بوده که عبارت بوده از :

۱ - قتل عمدی ۲ - قتل غیر عمدی ۳ - مسموم کردن
 ۴ - اسقاط جنین ۵ - ضرب و جرح ۶ - شهادت کذب و قسم
 دروغ و افشاء سر ۷ - افتراء و توهین و هتك حرمت . که تنها بزه
 ضرب و جرح ۸۵ درصد (۱۲۸۸ نفر) مرتکبین بزه های ضد اشخاص را
 شامل بوده است .

وضع گروه های سنی در بزه ضرب و جرح بقرار زیر بوده است :

در وهله اول گروه سنی ۳۱ تا ۴۰ سالگی (در حدود ۰/۴۴٪ ۵۷۲ نفر)
 قرار دارد و سپس گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سالگی (در حدود ۰/۲۸٪ ۳۶۰
 نفر) قرار گرفته و پس از اینر و گروه های دیگر قرار گرفته اند .

و رابطه های ۱۲۸۸ نفر که مرتکب جرم ضرب و جرح شده اند با سواد
 چنین بوده است .

۷۷۰ نفر (در حدود ۰/۶۰٪) با سواد و ۵۱۸ نفر (در حدود ۰/۴۰٪)

بیسواد بوده اند و همچنین از ۱۲۸۸ نفر ، ۳۶۸ نفر (در حدود ۰/۲۹) متأهل و ۹۲۰ نفر (در حدود ۰/۷۱) مجرد بوده اند .
 و رابطه آنان با مشاغل مختلف چنین بوده است ۱۱۵۲ نفر (در حدود ۰/۸۹) شغل آزاد داشته اند ، ۹۰ نفر (در حدود ۰/۰۷) بیکار بوده اند ، ۳۴ نفر (در حدود ۰/۰۳) شغل کارمندی دولت را داشته ، ۱۲۰ نفر (در حدود ۰/۰۹۳) کارمند مؤسسات تجارتهی بوده اند .

وضـع

گروههای سنی ، سواد ، مجرد و تأهل ، مشاغل

بزه ضرب و جرح

٪	مرد	گروه سنی
۱/۴۰	۱۸ نفر	کمتر از ۱۶ سال
۸/۵۴	« ۱۱۰	« ۱۷ تا ۱۹
۲۷/۹۵	« ۳۶۰	« ۲۰ تا ۳۰
۴۴/۴۱	« ۵۷۲	« ۳۱ تا ۴۰
۱۴/۹۱	« ۱۹۲	« ۴۱ تا ۵۰
۲/۷۹	« ۳۶	۵۱ سال بیابا
۱۰۰/۰۰	۱۲۸۸	جمع
۵۹/۷۸	۷۷۰ نفر	با سواد
۴۰/۲۲	« ۵۱۸	بیسواد
۱۰۰/۰۰	۱۲۸۸	جمع
۲۸/۵۷	۳۶۸ نفر	متأهل
۷۱/۴۳	« ۹۲۰	مجرد
۱۰۰/۰۰	۱۲۸۸	جمع
۲/۶۴	۳۴ نفر	کارمند دولت
۰/۹۳	« ۱۲	کارمند مؤسسات تجارتهی
۸۹/۴۴	« ۱۱۵۲	شغل آزاد
۶/۹۹	« ۹۰	بیکار
۱۰۰/۰۰	۱۲۸۸	جمع

سواد

تجرد و تأهل

مشاغل

سوم - ۵۲۹۲ نفر (در حدود ۰.۳۷٪) مرتکبین بزه‌های ضد اموال

بوده‌اند .

بزه‌های ضد اموال مشتمل بر ۱۰ فقره بوده که عبارت بوده از :

۱- سرقت ساده ۲- سرقت مقرون با زار و تهدید ۳- سرقت مسلحانه ۴- سایر موارد سرقت جبری ۵- سرقت وسائط نقلیه و لوازم آن ۶- جیب‌بری ۷- اختفاء اموال مسروقه ۸- ورشکستگی به تقصیر ۹- کلاهبرداری ۱۰- خیانت در امانت .

بزه سرقت ساده ۸۳ درصد (در حدود ۴۴۲۰ نفر) و جیب‌بری ۶ درصد (در حدود ۳۳۴ نفر) جرائم را شامل بوده است .

وضع گروه‌های سنی ایشان (سرقت ساده) بقرار زیر بوده است :

در وهله اول گروه سنی ۳۱ تا ۴۰ سالگی (در حدود ۰.۳۵٪) ۱۵۴۶ نفر (قرار دارد و سپس گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سالگی (در حدود ۰.۳۵٪) ۱۵۴۴ نفر قرار گرفته و پس از این دو گروه‌های دیگر قرار دارند .

و رابطه ۴۴۲۰ نفر که مرتکب جرم سرقت ساده شده‌اند با سواد چنین بوده است ۳۳۰۰ نفر (در حدود ۰.۷۵٪) بیسواد و ۱۱۲۰ نفر (در حدود ۰.۲۵٪) با سواد بوده‌اند .

و همچنین از ۴۴۲۰ نفر ، ۲۵۰۰ نفر (در حدود ۰.۵۷٪) مجرد ، و ۱۹۲۰ نفر (در حدود ۰.۴۳٪) متأهل بوده‌اند .

و رابطه آنان با مشاغل مختلف چنین بوده است :

۳۶۰۰ نفر (در حدود ۰.۸۱٪) بیکار و ۶۶۸ نفر (در حدود ۰.۱۵٪) شغل آزاد داشته‌اند ، و ۱۵۰۰ نفر (در حدود ۰.۳٪) کارمند مؤسسات تجارتهای بوده‌اند ، و دو نفر (در حدود ۰.۰۴٪) کارمند دولت بوده‌اند .

(رجوع شود به جدول صفحه بعد)

وضع
گروههای سنی، سواد، مجرد و تأهل، مشاغل
بزه صرفت شماره

٪	مرد	گروههای سنی
۱/۶۷	۷۴ نفر	کمتر از ۱۶ سال
۲۳/۹۸	« ۱۰۶۰	« ۱۷ تا ۱۹
۳۴/۹۳	« ۱۵۴۴	« ۲۰ تا ۳۰
۳۴/۹۹	« ۱۵۴۶	« ۳۱ تا ۴۰
۲/۸۰	« ۱۲۴	« ۴۱ تا ۵۰
۱/۶۳	« ۷۲	۵۱ سال بیابالا
۱۰۰/۰۰	۴۴۲۰	جمع
۲۵/۳۴	۱۱۲۰ نفر	با سواد
۷۴/۶۶	« ۳۳۰۰	بیسواد
۱۰۰/۰۰	۴۴۲۰	جمع
۴۳/۴۴	۱۹۲۰ نفر	متأهل
۵۶/۵۶	« ۲۵۰۰	مجرد
۱۰۰/۰۰	۴۴۲۰	جمع
۰/۰۴	۲ نفر	کارمند دولت
۳/۳۹	« ۱۵۰	کارمند مؤسسات تجار تی
۱۵/۱۱	« ۶۶۸	شغل آزاد
۸۱/۴۶	« ۳۶۰۰	بیکار
۱۰۰/۰۰	۴۴۲۰	جمع

سواد

تأهل و مجرد

مشاغل

وضع گروههای سنی جیب برها بقرار زیر بوده است:
 دروهله اول گروه سنی ۳۱ تا ۴۰ سالگی ۱۳۰ نفر (در حدود ۰/۳۹٪)
 قرار دارد و سپس گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سالگی ۱۰۲ نفر (در حدود ۰/۳۱٪)
 قرار گرفته و پس از آن گروه سنی ۱۷ تا ۱۹ سالگی ۵۴ نفر (در حدود ۰/۱۶٪)
 قرار دارد و سپس گروههای دیگر قرار گرفته اند.
 رابطه ۳۳۴ نفر که مرتکب جرم جیب بری شده اند با سواد چنین بوده است:

۲۵۶ نفر (در حدود ۰/۰۷۷) بیسواد و ۷۸ نفر (در حدود ۰/۰۲۳) باسواد بوده‌اند .
 همچنین از ۳۳۴ نفر جیب‌بر ، ۲۵۶ نفر (در حدود ۰/۰۷۷)
 مجرد ، و ۷۸ نفر (در حدود ۰/۰۲۳) متأهل بوده‌اند .
 رابطه آنان با مشاغل مختلف چنین بوده است :
 ۳۶۶ نفر (در حدود ۰/۰۹۸) بیکار و ۸ نفر (در حدود ۰/۰۰۲) مشاغل
 آزاد داشته‌اند .

وضـع

گروههای سنی ، سواد ، مجرد و تأهل ، مشاغل

بزه جیب‌بری

٪	مرد	گروههای سنی
۴/۱۹	۱۴ نفر	کمتر از ۱۶ سال
۱۶/۱۷	« ۵۴	« ۱۷ تا ۱۹
۳۰/۵۴	« ۱۰۲	« ۲۰ تا ۳۰
۳۸/۹۳	« ۱۳۰	« ۳۱ تا ۴۰
۷/۱۸	« ۲۴	« ۴۱ تا ۵۰
۲/۹۹	« ۱۰	۵۱ سال به بالا
۱۰۰/۰۰	۳۳۴	جمع
۲۳/۳۵	۷۸ نفر	با سواد
۷۶/۶۵	« ۲۵۶	بیسواد
۱۰۰/۰۰	۳۳۴	جمع
۲۳/۳۵	۷۸ نفر	متأهل
۷۶/۶۵	« ۲۵۶	مجرد
۱۰۰/۰۰	۳۳۴	جمع
—	—	کارمند دولت
—	—	کارمند مؤسسات تجار تی
۲/۴۰	۸	شغل آزاد
۹۷/۶۰	۳۲۶	بیکار
۱۰۰/۰۰	۳۳۴	جمع

سواد

تجرد و تأهل

مشاغل

چهارم - ۳۷۰ نفر (در حدود ۰.۳٪) مرتکبین بزه‌های ضد عفت و اخلاق عمومی بوده‌اند .
بزه‌های ضد عفت و اخلاق عمومی مشتمل بر ۸ فقره بوده که عبارت بوده از :

۱ - هتك ناموس   ۲ - هتك ناموس با عتف شدید   ۳ - اعمال منافی عفت   ۴ - لواط   ۵ - زناى محصنه   ۶ - ربودن یا مخفی نمودن اشخاص بمنظور خاص   ۷ - قوادی و دائر کردن فاحشه - خانه   ۸ - ترغیب و وادار نمودن اشخاص باعمال منافی عفت و تأسیس وسائل آن .

پنجم - ۶۱۹۰ نفر (در حدود ۰.۴۴٪) مرتکبین بزه‌های سایر موارد بوده‌اند .

بزه‌های سایر موارد مشتمل بر ۴ فقره بوده که عبارت بوده از :

۱ - متفرقه   ۲ - محکومین بزه‌های خلافی   ۳ - محکومین محاکم نظامی   ۴ - محکومین محاکم حقوقی که تنها بزه متفرقه در حدود ۱۸ درصد (۱۱۳۴ نفر) بوده و بزه محکومین خلافی در حدود ۳۲ درصد (۲۰۰۰ نفر) و بزه محکومین محاکم نظامی در حدود ۴۵ درصد (۲۷۹۴ نفر) بوده است .

وضع گروه‌های سنی محکومین محاکم نظامی بقرار زیر بوده است :

دروهله اول گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سالگی ۱۰۲۲ نفر (در حدود ۰.۳۷٪)
قرارداد و سپس گروه سنی ۳۱ تا ۴۰ سالگی ۹۵۰ نفر (در حدود ۰.۳۴٪)
قرار گرفته و پس از ایندو گروه‌های دیگر قرار دارند .
و رابطه ۲۷۹۴ نفر که محکومین محاکم نظامی هستند باسواد چنین بوده است :

۲۵۳۲ نفر (در حدود ۰.۹۱٪) باسواد و ۲۶۲ نفر (در حدود ۰.۹٪) بیسواد بوده‌اند :

و همچنین از ۲۷۹۴ نفر ، ۱۱۱۴ نفر (در حدود ۰.۴۰٪) مجرد و ۱۶۸۰ نفر (در حدود ۰.۶۰٪) متأهل بوده‌اند .

و رابطه آنان با مشاغل مختلف چنین بوده است :

۱۹۶۸ نفر (در حدود ۰.۷۰٪) شغل آزاد داشته‌اند و ۳۶۰ نفر (در حدود ۰.۱۳٪) بیکار و ۲۸۰ نفر (در حدود ۰.۱۰٪) کارمند دولت و ۱۸۶ نفر (در حدود ۰.۷٪) کارمند مؤسسات تجارتمی بوده‌اند .

(رجوع شود به جدول صفحه بعد)

وضع

گروههای سنی، سواد، مجرد و تأهل، مشاغل

معکومین محاکم نظامی

٪	مرد	گروههای سنی
—	—	کمتر از ۱۶ سال
۲۴/۵۵	۶۸۶ نفر	« ۱۷ تا ۱۹
۳۶/۵۸	« ۱۰۲۲	« ۲۰ تا ۳۰
۳۴/—	« ۹۵۰	« ۳۱ تا ۴۰
۳/۲۲	« ۹۰	« ۴۱ تا ۵۰
۱/۶۵	« ۴۶	۵۱ سال به بالا
۱۰۰/۰۰	۲۷۹۴	جمع
۹۰/۶۲	۲۵۳۲ نفر	با سواد
۹/۳۸	« ۲۶۲	بیسواد
۱۰۰/۰۰	۲۷۹۴	جمع
۶۰/۱۳	۱۶۸۰ نفر	متأهل
۳۹/۸۷	« ۱۱۱۴	مجرد
۱۰۰/۰۰	۲۷۹۴	جمع
۱۰/۰۲	۲۸۰ نفر	کارمند دولت
۶/۶۶	« ۱۸۶	کارمند مؤسسات تجارتي
۷۰/۴۴	« ۱۹۶۸	شغل آزاد
۱۲/۸۸	« ۳۶۰	بیکار
۱۰۰/۰۰	۲۷۹۴	جمع

تعداد

تعداد و تأهل

مشاغل

وضع گروههای سنی مرتکبین بزه متفرقه بقرار زیر بوده است :

در وهله اول گروه سنی ۳۱ تا ۴۰ سالگی ۳۶۲ نفر (در حدود ۰/۳۲) قرار دارد و سپس گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سالگی ۳۶۰ نفر (در حدود ۰/۳۲) قرار گرفته و پس از آن گروه سنی ۴۱ تا ۵۰، ۳۱۴ نفر (در حدود ۰/۲۸) قرار گرفته و سپس گروههای دیگر قرار گرفته اند .

رابطه ۱۱۳۶ نفر مرتکبین بزههای متفرقه با سواد چنین بوده است :

۷۸۲ نفر (در حدود ۰/۶۹) با سواد ۳۵۴ نفر (در حدود ۰/۳۱)

بیسواد بوده اند .

و همچنین از ۱۱۳۶ نفر ۸۴۲ نفر (در حدود ۰/۷۴) متأهل و ۲۹۴ نفر (در حدود ۰/۲۶) مجرد بوده اند :

و رابطه آنان بامشاغل مختلف چنین بوده است :

۷۴۲ نفر (در حدود ۰/۶۵) مشاغل آزاد داشته اند و ۲۸۰ نفر (در حدود ۰/۲۵) بیکار و ۸۴ نفر (در حدود ۰/۷) کارمند مؤسسات تجارته و ۳۰ نفر (در حدود ۰/۰۳) کارمند دولت بوده اند .

و ض م ع

گروههای سنی ، سواد ، مجرد و متأهل ، مشاغل

پزه همفرضیه

٪	مرد	گروههای سنی
۰/۵۳	۶ نفر	کمتر از ۱۶ سال
۳/۷۰	« ۴۲	« ۱۷ تا ۱۹
۳۱/۶۹	« ۳۶۰	« ۲۰ تا ۳۰
۳۱/۸۶	« ۳۶۲	« ۳۱ تا ۴۰
۲۷/۶۴	« ۳۱۴	« ۴۱ تا ۵۰
۴/۵۸	« ۵۲	۵۱ سال بالا
۱۰۰/۰۰	۱۱۳۶	جمع
۶۸/۸۴	« ۷۸۲	با سواد
۳۱/۱۶	« ۳۵۴	بیسواد
۱۰۰/۰۰	۱۱۳۶	جمع
۷۴/۱۲	۸۴۲ نفر	متأهل
۲۵/۸۸	« ۲۹۴	مجرد
۱۰۰/۰۰	۱۱۳۶	جمع
۲/۶۴	۳۰ نفر	کارمند دولت
۷/۳۹	« ۸۴	کارمند مؤسسات تجارته
۶۵/۳۲	« ۷۴۲	شغل آزاد
۲۴/۶۵	« ۲۸۰	بیکار
۱۰۰/۰۰	۱۱۳۶	جمع

سواد

تجرد و متأهل

مشاغل

وضع گروههای سنی بزه‌های خلافی بقرار زیر بوده است :

دروهله اول گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سالگی ۷۴۰ نفر (در حدود ۰/۰۳۷)

قرار دارد و سپس گروه سنی ۳۱ تا ۴۰ سالگی ۷۰۰ نفر (در حدود ۰/۰۳۵)

قرار گرفته و پس از آن گروههای دیگر قرار گرفته اند .

رابطه ۲۰۰۰ نفر مرتکبین بزه‌های خلافی باسواد چنین بوده است .

۱۳۸۰ نفر (در حدود ۰/۰۶۹) باسواد و ۶۲۰ نفر (در حدود ۰/۰۳۱)

بیسواد بوده اند .

و همچنین از ۲۰۰۰ نفر، ۱۵۰۰ نفر (در حدود ۰/۰۷۵) مجرد و ۵۰۰ نفر (در حدود ۰/۰۲۵) متأهل بوده اند .

و رابطه آنان با مشاغل مختلف چنین بوده است :

۱۲۴۴ نفر (در حدود ۰/۰۶۲) شغل آزاد داشته‌اند و ۴۹۲ نفر (در حدود ۰/۰۲۵) بیکار و ۲۴۰ نفر (در حدود ۰/۰۱۲) کارمند مؤسسات تجارتهی و ۲۴ نفر (در حدود ۰/۰۱) کارمند دولت بوده اند .

(رجوع شود به جدول صفحه بعد)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتال جامع علوم انسانی

وضوح

گروههای سنی، سواد، مجرد و متأهل، مشاغل

محکومین بزه خلافی

٪	مرد	گروههای سنی
—	—	کمتر از ۱۶ سال
۸/	۱۶۰ نفر	« ۱۷ تا ۱۹
۳۷/	« ۷۴۰	« ۲۰ تا ۳۰
۳۵/	« ۷۰۰	« ۳۱ تا ۴۰
۱۳/	« ۲۶۰	« ۴۱ تا ۵۰
۷/	« ۱۴۰	۵۱ سال به بالا
۱۰۰/۰۰	۲۰۰۰	جمع
۶۹	۱۳۸۰ نفر	با سواد
۳۱	« ۶۲۰	بیسواد
۱۰۰/۰۰	۲۰۰۰	جمع
۲۵	۵۰۰ نفر	متأهل
۷۵	« ۱۵۰۰	مجرد
۱۰۰/۰۰	۲۰۰۰	جمع
۱/۲۰	۲۴ نفر	کارمند دولت
۱۲/	« ۲۴۰	کارمند مؤسسات تجارته
۶۲/۲۰	« ۱۲۴۴	شغل آزاد
۲۴/۶۰	« ۴۹۲	بیکار
۱۰۰/۰۰	۲۰۰۰	جمع

سواد

تجرد و متأهل

مشاغل

بازداشت شدگان مرد در سال (۱۳۳۵) تهران در حوزه قضائی تهران

۱	مرتکبین بزه‌های مضر بمصالح عمومی	۸۳۰	۵/۸۵	%
۲	« « ضد اشخاص	۱۵۰۸	۱۰/۶۳	«
۳	« « ضد اموال	۵۲۹۲	۳۷/۳۹	«
۴	« « ضد عفت و اخلاق عمومی	۳۷۰	۲/۶۱	«
۵	« « سایر موارد بزه‌ها	۶۱۹۰	۴۳/۶۲	«
جمع		۱۴۱۹۰	۱۰۰/۰۰	

جدول الف

نسبت مرتکبین بزه ضرب و جرح (۱۲۸۸ نفر) به بزه‌های ضد اشخاص (۱۵۰۸ نفر)	۵۸۵/۴۱	%
« « « سرقت ساده (۴۴۲۰ نفر) « « « اموال (۵۲۹۲ نفر)	۸۳/۵۲	«
« « « جیب‌بری (۴۳۴ نفر) « « « « « (۵۲۹۲ نفر)	۶/۴۱	«
« « « متفرقه (۱۱۳۶ نفر) « « « « « (۶۱۹۰ نفر)	۱۸/۳۵	«
« « « خلافی (۲۰۰۰ نفر) « « « « « (۶۱۹۰ نفر)	۳۲/۳۱	«
« « « محکومین نظامی (۲۷۹۴ نفر) « « « « « (۶۱۹۰ نفر)	۴۵/۱۴	«

نتیجه و تفسیر

بنابر مطالعه ما که در میان بازداشت شدگان مرد در سال ۱۳۳۵ شمسی در حوزه قضائی تهران بعمل آمده است، و در مطالعه سال ۱۳۳۴ و ۱۳۳۳ نیز بهمان نتیجه رسیده‌ایم ارتباطی میان گروهی از جرمها با سواد و شغل و مجرد و تأهل و سن وجود دارد:

الف - مجرد و جرم:

مجردان در همه موارد بطور آشکار بیشتر جرم میکنند تا متأهلان تنها در مورد محکومین نظامی و بزه‌های متفرقه است که نسبت جرم متأهلان بیشتر میباشد (نسبت متأهلان در جرم سرقت ساده با (۰/۰۴۳) نیز قابل ملاحظه است) اکثر جیب‌برها هم متأهل نیستند.

در جرم ضرب و جرح نیز (۰/۰۷۰) مجرمان مجرد بوده‌اند ولی در محکومان محاکم نظامی این رقم به ۰/۰۴۰ میرسد.

ب - سواد و جرم :

جز در مورد جیب‌بری و سرقت ساده عامل بی سوادى تأثیر قطعى در رفتارها نداشته است . اکثر جیب‌برها بی سواد و بیکار بوده‌اند و متأهل نیز نبوده‌اند . با در نظر گرفتن اینکه (در حدود ۰.۵۱) جیب‌برها در گروه سنی کمتر از ۳۱ سالگی قرار داشته‌اند ، میتوان گفت که جیب‌بری از خصوصیات جرم جوانان بیکار و مجرد بی سواد جامعه‌ما میباشد .

در میان گروه محکومان نظامی عامل بی سوادى بسیار ضعیف بوده است (۰.۹۱ با سواد) ، در جرم بزه ضد اشخاص نیز بی سوادى (۰.۶۰ با سواد) اهمیت اساسی ندارد .

ج - شغل و جرم :

بنا بر مطالعه ما جرم ضد اموال [غیر از بزه سایر موارد] که محکومان محاکم نظامی هم جزو آن میباشد] از همه جرائم بیشتر بوده است (۰.۳۷ کل جرائم) شایان توجه است که ۰.۸۳ جرم‌های ضد اموال تنها جرم سرقت ساده بوده است .

با در نظر گرفتن اینکه این جرم‌ها در گروه سنی بالا ۳۰ تا ۴۰ سالگی بیشتر صورت گرفته و بیشتر مجرمان بیکار هم بوده‌اند میتوان گفت که عامل اصلی در ارتکاب این نوع جرم عامل اقتصادی بوده است و همچنین ارتباط این جرم‌ها با مشاغل خاصی حکایت از نفوذ خاص اقتصاد بورژوازی تهران و نحوه عمل آن می‌کند .

بیکاران به نسبت عجیبی بیش از دیگران به جیب‌بری و سرقت ساده اشتغال دارند، در سایر موارد شغل آزاد عامل مؤثری در رفتارها میباشد . اکثر مجرمان سرقت ساده و جیب‌بری بیکار بوده‌اند ، ازدیاد سرقت ساده در گروه سنی معین ۳۱ تا ۴۰ سالگی ممکن است با ازدیاد بیکاری در این گروه سنی مربوط باشد . و در بزه ضرب و جرح در حدود (۰.۸۹) مجرمان شغل آزاد داشته‌اند، و محکومان محاکم نظامی نیز بیشترشان صاحبان مشاغل آزاد بوده‌اند .

د - سن و جرم :

بنا بر مطالعه ما بیشتر جرم‌ها در گروه سنی ۲۰ تا ۴۰ سالگی رخ داده است در بعضی جرم‌ها مانند جیب‌بری «گروه‌های سنی پائین» نیز اهمیت داشته ، افزونی بعضی جرم‌ها در سنین بالا ۳۱ تا ۴۰ سالگی با در نظر گرفتن این مسأله که سن متوسط در جامعه‌ما پائین است و با در نظر گرفتن مطالب اظهار شده بالا شاید بتوان گفت که گرچه در ارتکاب این جرم‌ها عامل

اقتصادی نقش اساسی داشته است ولی عامل سنی نیز (بخصوص در جیب‌بری) مؤثر بوده است.

۵ - طبقه و جرم

در میان بزه ضد اشخاص، جرم ضرب و جرح (در حدود ۰/۰۸۵) بیش از همه جرم‌هاست رابطه جرم ضرب و جرح با شغل آزاد (در حدود ۰/۰۸۹ از مجرمان شغل آزاد دارند) از خصوصیات این جرم است.

و شاید بتوان گفت که این جرم از جرم‌های طبقات متوسط می‌باشد که عامل قاطع در ارتکاب آن ممکنست محرومیت اقتصادی نباشد و شاید ارتباطی با تجرد (شاید بتوان گفت حرمان عاطفی)، و رفتار و بر خورد افراد با هم و نحوه کار در مشاغل مختلف داشته باشد.

جرم‌های سیاسی (محکومان نظامی) در سال ۱۳۳۵ با مشاغل آزاد و متأهل بودن مربوط بوده است و در گروه سنی (۲۰ تا ۳۰ سالگی) بیشتر صورت گرفته است، از این جهت شاید بشود گفت که محکومان نظامی دارای مشاغل آزاد بوده و از طبقات متوسط (= خرده بورژوازی) تشکیل یافته‌اند و عامل تجرد در جرم سیاسی بودن آنان دخالت نداشته است و اکثرشان جوان هم بوده‌اند، و همچنین میشود گفت که جرم ضرب و جرح از جرم‌های کسبه ایران می‌باشد و اکثر کسانی که جزو محکومان نظامی می‌باشند و جرم سیاسی داشته‌اند از قشر روشنفکر خرده بورژوازی ایران بوده‌اند.

« در مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی چندی است که آقای خسرو خسروی به تحقیقاتی در پاتولوژی اجتماعی ایران پرداخته‌اند و مقاله خود کشتی که در شماره ۷ مجله مسائل ایران بدان اشارت رفته و مقاله تازه‌ای در باب جرم جوانان که در مجله سخن شماره ۱۲-۱۱ بطبع رسیده و این مقاله که بخوانندگان ارجمند مجله مسائل ایران اهدا می‌شود از این جمله است. چون آمار-های موجود خالی از نقص نیست نتایج این گونه پژوهش را تا تهیه آمارهای کاملتر و قطعی‌تر بایدموقت شمرد. »

شاپور راسخ